

Θερμοδυναμική (11/2/2014) (Άριστα 100 με 4 θεματα)

I(15). Σημειώστε με x τι ισχύει

- x Σε κυκλική μεταβολή: $\Delta S=0$, $q=-w$. □ Για αδιαβατική αντιστρ. μεταβολή υγρού $c_v dT = -pdV$
- x Η διαλυτότης στερεού εξαρτάται απο την ΔH (τηξ.) □ Στην όσμωση έχουμε $\mu_i(T,P) = \mu_i(P,T,x_i)$ (i =διαλύτης)
- Η συνθήκη ισορ. χημ. αντίδρασης είναι $\sum \nu_i \mu_i = 0$ □ Για το H_2 η C_v λόγω περιστροφής σε $T \rightarrow 0$ είναι R
- Για μια αυθόρμητη ισόθερμη μεταβολή, $\Delta H = T \Delta S$. □ $(dP/dT)_{εξαιτμ} > (dP/dT)_{εξισθ}$
- Η σταθερά του Henry $K = P^0$ (ταση ατμών) □ Είναι η $PV = (RT)^2$ πιθανή κατ.εξίσωση

II.(30) Απαντήστε σύντομα και πειστικά.

1. Δείξτε ότι : $\Delta V_{mix} = 0$ για ιδανικά μείγματα

$$\Delta G / \Delta P = \sum \Delta [(\partial \mu_i / \partial P) - (\partial \mu_i^0 / \partial P)] = RT \Delta [\sum (\partial x_i \ln x_i) / \Delta P] = 0$$

2. Για υγρό μείγμα ($P_2 = 2P^0$ σε T) υπολογίστε την ταση ατμών P και y_1 όταν $x_1 = 0.5$.

$$P = x_1 P_1^0 + (1-x_1) P_2^0 = P_1^0 [x_1 + 2(1-x_1)] = (3/2) P_1^0, \quad y_1 = P_{10} x_1 / P = 1/3$$

3. Για ένα σύστημα με $\epsilon_1 = 0$, $\epsilon_2 = \epsilon$, υπολογίστε την συναρτηση επιμερισμού q και την $\langle \epsilon \rangle$ για χαμ. και υψηλές T

$$q = \sum e^{-\beta \epsilon_i} = 1 + e^{-\beta \epsilon}, \quad \langle \epsilon \rangle = -\partial (\ln q) / \partial \beta = -(1/q) \partial q / \partial \beta = \epsilon / q$$

III(25). Ένα υλικό υπόκειται στις μεταβολές των καταστάσεων: **1** (P_1, V_1) $\rightarrow$ **2** ($P_2 > P_1, V_1$) $\rightarrow$ **3** ($P_2, V_2 > V_1$) $\rightarrow$ **4** (P_1, V_2) $\rightarrow$ **1** (P_1, V_1) μέσω q και w : Για **1**->**2**->**3** $q=80\text{kJ}$, $w=-30\text{kJ}$. Για **1**->**4**->**3** $w=-10\text{kJ}$. Για **1**->**3** $w=20\text{kJ}$.

Υπολογίστε α) q για την **1**->**3** και την απόδοση ϵ στον **1**->**2**->**3**->**1**. β) q για την **1**->**4**->**3** και την ϵ στον **1**->**3**->**4**->**1**. γ) Υπολογίστε την ΔS (**1**->**3**), σαν συνάρτηση των T_3/T_1 και V_2/V_1 (c_v , και οι συντελεστές α και β θεωρούνται γνωστά).

α) q για την **1**->**3**: $q = \Delta U_{1-3} - W_{1-3} = q_{123} + W_{123} - W_{1-3} = (80 - 30 - 20) \text{kJ} = 30 \text{kJ}$.

$$\epsilon (1 \rightarrow 2 \rightarrow 3 \rightarrow 1) = -w/q = -[-W_{123} + W_{31}] / q_{123} = -(-30 - 20) / 80 = 5/8 = 0.625 (62.5\%)$$

β) q για την **1**->**4**->**3**: $q_{143} = \Delta U_{13} - W_{13} = 50 - (-10) = 60 \text{kJ}$.

$$\epsilon (1 \rightarrow 3 \rightarrow 4 \rightarrow 1) = -w/q \quad \text{Ομως } w = (W_{13} + W_{34} + W_{41}) = 20 + 0 + W_{41} > 0 \quad (W_{41} > 0 \text{ διοτι } \Delta V = V_1 - V_2 < 0) \text{ αρα δεν παραγεται } w.$$

γ) Υπολογίστε την ΔS (**1**->**3**): $dS_{13} = (\partial S / \partial T) dT + (\partial S / \partial V) dV = (c_v / T) dT + (\partial P / \partial T) dV$

οπου $(\partial P / \partial T) = -(\partial V / \partial T) (\partial P / \partial V) = \alpha / \beta$ και $\Delta S_{13} = c_v \ln(T_3 / T_1) + [\alpha / \beta] [V_1 (1 - V_2 / V_1)]$

IV(30). Κάποιος με βάρος 1000N θέλει να κάνει πατινάζ με επιφάνεια επαφής 10^{-5}m^2 σε πάγο 273K . α) Ποιά είναι η ελάχιστη T που μπορεί να εξασκήσει το hobby του? β) Θα μπορούσε να υπολογίσει την ΔG πάγου και νερού στην θερμοκρασία T και $1\text{Atm} = 10^5\text{N/m}^2$? ($\Delta H_{τηξ} = 500\text{J/mol}$, και πυκνότητες 1g/ml (νερού) και 0.98g/ml (πάγου).

α) $dP/dT = \Delta H_{s-l} / \Delta V_{s-l}$, $P - P^* = [\Delta H_{s-l} / \Delta V_{s-l}] \ln(T / T^*)$ οπου $P^* = 1\text{Atm}$, $T^* = 273\text{K}$, $P = F/A = 1000\text{Atm}$,

$$\Delta V = 18(1 - 0.98) = -0.37 \text{ml/mol}. \quad \text{Με αντικατάσταση προκύπτει}$$

$$\ln(T / T^*) = 999x(-0.37) \text{Atmcm}^3 / (500 \times 9.875 \text{J/atmcm}^3) = -0.075 \quad \text{και } T / T^* = .928, \quad T = 253\text{K}$$

β) $\Delta G_{ls} = G_s(T, P^*) - G_l(T, P^*)$ πρέπει να είναι αρνητική λόγω σταθερότητας της στερεάς φάσης.

$$\partial (\Delta G_{ls} / T) / \partial T = -\Delta H_{ls} / T^2 \rightarrow, \quad \Delta G_{ls} / T - \Delta G_{ls} / T^* = \Delta H_{ls} (1/T - 1/T^*), \quad \Delta G_{ls} / T = 0 \text{ (ισορροπία σε } P^*, T^*),$$

$$\Delta G_{ls} / T = \Delta H_{ls} (1/T - 1/T^*) \quad \text{και } \Delta G_{ls} = \Delta H_{ls} (1 - T/T^*) = -37 \text{J/mol} < 0 \text{ διότι } \Delta H_{ls} = -\Delta H_{sl} = -500 \text{J/mol}$$

V(25). Για το βενζόλιο το κανονικό σημείο τήξης $T_m^0 (P^* = 1\text{atm}) = 279\text{K}$ και $\Delta H_{τηξ} = 10\text{kJ/mol}$. Θεωρείστε ιδανικό υγρό διάλυμα κεκορεσμένο σε βενζόλιο. α) Αν το γραμμοριακό κλάσμα του είναι $x = 0.91$ ποιά είναι η θερμοκρασία T του διαλύματος? β) Αν αυξηθεί η πίεση απο P^* σε $P = 1000\text{atm}$ ποιά θα είναι το x ? (η πυκνότης του υγρού βενζολίου είναι 0.87g/ml και του στερεού του 0.89g/ml ανεξαρτήτως P και T).

α) $R \ln x_1 = -\Delta H_{sl} (1/T - 1/T_m^0)$, $1/T = 1/T_m^0 - (R/\Delta H_{sl}) \ln x_1$ και $T = 273\text{K}$

β) Ισορροπία liquid-solid σε (P^*, T) $\mu_s(T, P^*) = \mu_l(T, P^*) + RT \ln x(T, P^*)$ (1) και

$$(P, T) \quad \mu_s(T, P) = \mu_l(T, P) + RT \ln x(T, P) \quad (2) \text{ οπου λόγω } \partial \mu / \partial P = V \rightarrow$$

$$\mu_s(T, P) - \mu_s(T, P^*) = V_s(P - P^*) \quad \text{και } \mu_l(T, P) - \mu_l(T, P^*) = V_l \Delta P, P = \mu_l(T, P^*) + V_l(P - P^*).$$

Κατόπιν αφαίρεσης (2)-(1) προκύπτει $\ln [x(T, P) / x(T, P^*)] = [\Delta V_{s-l} / RT] \Delta P$ οπου με $\Delta V_{s-l} = 78 (1/0.89 -$

$$1/0.87) \text{ml/mol} = -2,01 \text{ml/mol}, T = 273\text{K}, \Delta P = 999\text{Atm}, \ln [x(T, P) / x(T, P^*)] = -8.74 \quad \text{και } x(T, P) = 1.510^{-4}!$$